

Úvod	11
1 Sféra budoucnosti ve struktuře gramatické kategorie času	15
1.1 Ponětí budoucnosti jako pojmová kategorie	15
1.1.1 Fyzikální čas a jeho ztvárnění v jazyce	15
1.1.2 Budoucnost v poměru k okamžiku komunikačního aktu ...	18
1.1.3 Budoucnost v poměru k reálné zkušenosti komunikantů ...	19
1.1.4 Průnik času a modalit v oblasti budoucích dějů a stavů ...	21
1.2 Budoucí čas jako součást gramatické kategorie času.....	23
1.2.1 Podstata gramatické kategorie času	23
1.2.2 Proces gramatikalizace budoucího času.....	26
1.2.3 Formální realizace subkategorie budoucího času	34
2 Budoucnost jako trvání I (typ <i>ponesu</i>).....	37
2.1 Sémantické vymezení okruhu sloves tvořících futurum typu <i>ponesu</i> a distribuce tohoto futura ve srovnávaných jazycích.....	38
2.1.1 Specifika česká	38
2.1.2 Specifika slovenská	43
2.1.3 Specifika hornolužickosrbská.....	44
2.1.4 Specifika dolnolužickosrbská	45
2.1.5 Specifika slovinská	47
2.2 Sémantický protiklad determinovaných a nedeterminovaných členů korelativních dvojic sloves pohybu jako podmínka vzniku a fungování futura typu <i>ponesu</i>	48
2.2.1 Specifika česká	52
2.2.2 Specifika slovenská	53
2.2.3 Specifika hornolužickosrbská.....	54
2.2.4 Specifika dolnolužickosrbská.....	57
2.2.5 Specifika slovinská	58
2.2.6 Sémantický protiklad determinovaných a nedeterminovaných členů korelativních dvojic sloves pohybu v poměru k lexikálně-gramatické kategorii slovesného vidu	59

2.2.7	Úvaha o možnostech povýšení sémantického protikladu determinovaných a nedeterminovaných členů korelativních dvojic sloves pohybu na sekundární kategorii gramatickou	. 61
2.3	Vidové zařazení futura typu <i>ponesu</i>	. 64
2.3.1	Specifika česká	. 65
2.3.2	Specifika slovenská	. 68
2.3.3	Specifika hornolužickosrbská	. 69
2.3.4	Specifika dolnolužickosrbská	. 69
2.3.5	Specifika slovinská	. 70
2.4	Imperativ typu <i>pojd'</i> a otázka jeho paradigmatické jednoty s futurem typu <i>ponesu</i>	. 70
2.4.1	Specifika česká	. 71
2.4.2	Specifika slovenská	. 73
2.4.3	Specifika hornolužickosrbská	. 73
2.4.4	Specifika dolnolužickosrbská	. 74
2.4.5	Specifika slovinská	. 75
2.5	Otázka konkurence mezi futurem typu <i>ponesu</i> a futurem analytickým typu <i>budu nést</i>	. 75
2.5.1	Specifika česká	. 76
2.5.2	Specifika slovenská	. 78
2.5.3	Specifika hornolužickosrbská	. 79
2.5.4	Specifika dolnolužickosrbská	. 80
2.5.5	Specifika slovinská	. 80
2.6	Konfrontace jednotlivých futur typu <i>půjdu, ponesu</i> v češtině, slovenštině, horní a dolní lužické srbštině a ve slovinštině	. 81
2.6.1	Futura typu <i>půjdu, ponesu</i> od primárních determinativ (se zřetelem k češtině)	. 81
2.6.2	Futura typu <i>ponesu</i> od sekundárních determinativ	. 90
3	Budoucnost jako trvání II (typ <i>budu kupovat</i>)	. 93
3.1	Analytické futurum ve slovanských jazycích	. 93
3.1.1	Specifika severoslovanská	. 93
3.1.2	Specifika jihozápadoslovanská	. 97
3.1.3	Specifika jihovýchodoslovanská	. 98
3.2	Vztah k okamžiku komunikačního aktu (resp. k referenčnímu bodu)	. 99

3.3	Vliv „prostorových“ a „mimoprostorových“ významů základových sloves na volbu futurální formy	101
3.4	Zdůraznění významu základového slovesa volbou futurální formy („důraz na průběh a kvalitu děje“)	102
3.5	Transponované užívání analytického futura.	102
3.5.1	Sekundární význam „nejistoty o přítomném ději“.	103
3.5.2	Sekundární význam „obvyklosti“ a „charakterizace“	105
3.5.3	Sekundární význam „gnómičnosti“	107
3.5.4	Sekundární význam „důrazného varování“ a „kategorického příkazu“	107
4	Budoucnost jako bod (typ <i>koupím</i>).	111
4.1	Prézens perfektiv ve slovanských jazycích	112
4.2	Vztah k okamžiku komunikačního aktu (resp. k referenčnímu bodu)	115
4.3	Možnosti výrazové homonymie perfektiv typu <i>ponést</i> s futurem typu <i>ponesu</i>	121
4.4	Transponované užívání prézentu perfektiv	126
4.4.1	Sekundární význam historického prézentu	127
4.4.2	Sekundární význam „gnómičnosti“	130
4.4.3	Sekundární význam „obvyklosti“ a „charakterizace“	131
4.4.4	Sekundární význam „schopnosti“	133
4.4.5	Sekundární význam „kategorického příkazu“	134
5	Budoucnost složitěji strukturovaná.	135
5.1	Infinitivní konstrukce s fázovými slovesy	135
5.2	Typ <i>budu mít napsáno</i>	137
6	Budoucnost jako (ne)jistota.	139
6.1	Jistota zvýšená.	140
6.1.1	Typ <i>Zítřejdu do Prahy</i>	140
6.1.2	Otázka préterita anticipujícího.	144
6.1.3	Typ <i>jdu psát</i>	147
6.2	Jistota snižená (typ <i>Zítřejdu bych jel do Prahy</i>)	148

7	Budoucnost jako nutnost, možnost a vůle	151
7.1	Budoucnost jako nutnost a možnost	151
7.2	Budoucnost jako vůle	155
8	Lexikálněsémantické vyjadřování budoucnosti	159
9	Závěr	161
9.1	Shrnutí	161
9.2	Summary	164
9.3	Резюме	166
10	Zdroje	169
10.1	Odborná literatura	169
10.2	Materiálová báze	199